

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 172/2025-52

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **ALSTAV SK s.r.o.**, Dolný Lieskov 2, IČO 36 841 315, zastúpenej Nozdrovický, Šuvert & Co s. r. o., Ferienčíkova 7, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/4/2025-435 z 31. januára 2025 takto

rozhodol:

1. Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/4/2025-435 z 31. januára 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/4/2025-435 z 31. januára 2025 **zrušuje a vec vracia** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **2 000 eur**, ktoré **je** Krajský súd v Bratislave **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 423,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len

„listina“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, bližšie neidentifikovaného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie, priznať zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa domáhala nariadenia zabezpečovacieho opatrenia (tzn. zriadení sudcovského záložného práva) na nehnuteľnostiach v podielovom spoluvlastníctve žalovaných na zabezpečenie jej špecifikovanej nejudikovanej peňažnej pohľadávky voči žalovaným (príslušenstvo exekučne vymáhanej istiny). Pôvodný dlžník v priebehu exekúcie zomrel, pričom judikované pohľadávky sťažovateľky prešli v konaní o dedičstve na žalovaných. Žalovaní sa so sťažovateľkou na urovnaní dlhu nedohodli a nehnuteľnosti, ktoré nadobudli v dedičstve, sa snažili predat' tretím osobám. Súd prvej inštancie vyhovel návrhu sťažovateľky a uznesením č. k. 8C/23/2023-130 z 3. júla 2023 o zabezpečovacom opatrení (ďalej len „uznesenie súdu prvej inštancie“) zriadil záložné právo na nehnuteľnosti v spoluvlastníctve žalovaných, keď dospel k záveru, že ide o primeraný prostriedok, sťažovateľka osvedčila existenciu dôvodnej obavy, že budúca exekúcia jej prípadnej súdnej pohľadávky bude ohrozená, keďže žalovaní sa snažili predat' majetok vo spoluvlastníctve nadobudnutý v dedičskom konaní, pričom na majetok všetkých žalovaných sú zriadené záložné práva v prospech tretích osôb. V uznesení súdu prvej inštancie zároveň uložil povinnosť sťažovateľke, aby do 30 dní od právoplatnosti uznesenia podala návrh vo veci samej.

3. Žalovaní podali proti uzneseniu súdu prvej inštancie odvolanie, na základe ktorého krajský súd uznesením sp. zn. 15Co/140/2023 z 13. decembra 2023 zmenil výroky 1 a 2 napadnutého uznesenia tak, že návrh sťažovateľky na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol, výrok 3 zrušil a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania. Z relevantnej časti odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že k pohľadávkam sťažovateľky neexistuje exekučný titul, na základe ktorého by mohla byť vedená exekúcia, preto neboli splnené predpoklady na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

4. Proti označenému uzneseniu krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie spojené s návrhom na odklad právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu, o ktorom rozhodol dovolací súd najprv uznesením sp. zn. 5Cdo/125/2024 z 5. novembra 2024, ktorým odložil právoplatnosť napadnutého uznesenia do skončenia konania o dovolaní, a následne rozhodol o dovolaní uznesením z 28. novembra 2024, ktorým zrušil dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že krajský súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočným, jasným a zrozumiteľným spôsobom. Pokiaľ odvolací súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že nevyhnutným predpokladom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je judikovaná pohľadávka, nereflektoval na uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 18/2020-16 z 21. januára 2021, ktorý konštatoval, že tento inštitút bol zavedený do právneho poriadku po rekodifikácii civilného procesného práva, ktorého cieľom je posilnenie veriteľa, a to zriadením záložného práva na špecifikovaný majetok dlžníka na zabezpečenie jeho pohľadávky, ktorá by mohla byť neskôr judikovaná alebo už bola judikovaná. Vychádzajúc z uvedeného, konštatoval dôvodnosť námietky sťažovateľky, že dôvody, na ktorých je založené uznesenie odvolacieho súdu, sú v zrejmom rozpore s obsahom a účelom právnej úpravy zabezpečovacích opatrení, ako aj s praxou všeobecných súdov a ústavného súdu, odvolacím súdom uvedené dôvody popierajú

pravidlá formálnej a právnej logiky, keďže predpokladajú splnenie určitej podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia (existencia exekučného titulu), ktorú zjavne zákon nevyžaduje, dokonca explicitne pripúšťa jej splnenie po nariadení zabezpečovacieho opatrenia, a zároveň tieto dôvody sú tiež v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti.

5. Po vrátení veci dovolacím súdom krajský súd vydal napadnuté uznesenie, ktorým zrušil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že z rozhodnutia o dovolaní vyplýva, že sťažovateľka svoj návrh na odklad právoplatnosti skoršieho uznesenia krajského súdu odôvodnila tým, že žalovaní vyplatili sumy vymáhané v exekučných konaniach, obratom previedli dotknuté nehnuteľnosti na tretie osoby a kupujúci pravdepodobne čerpá na kúpnu cenu hypotekárny úver, ktorý bude zabezpečený záložným právom k týmto nehnuteľnostiam. Podľa dostupných informácií z katastra nehnuteľností vyplýva, že návrh na vklad bol podaný 23. októbra 2024 a je vysoko pravdepodobné, že boli zaplatené správne poplatky za zrýchlenie konania, aby bolo záložné právo veriteľa a vlastnícke právo nadobúdateľov zapísané v najkratšej lehote. Vychádzajúc z uvedeného, uviedol, že ak by bolo došlo k zmene vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nie je jasné, či žalovaní sú aj naďalej v tomto konaní pasívne vecne legitimovaní. Zároveň uviedol, že odvolací súd nemohol v súčasnosti túto skutočnosť overiť v katastri nehnuteľností z dôvodu, že začiatkom januára 2025 došlo ku kybernetickému útoku na kataster nehnuteľností a v čase rozhodovania súdu neboli údaje z katastra nehnuteľností ešte verejne dostupné. Na základe uvedených dôvodov krajský súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku [(ďalej len „CSP“); súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonával navrhované dôkazy a nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, pozn.]. Krajský súd zároveň dodal, že nerozhodol vo veci sám, keďže za daného stavu by odvolací súd rozhodnutím vo veci nahrádzal prvoinštančné rozhodnutie, čím by bolo stranám sporu odopreté právo namietať správnosť skutkových a právnych záverov na inštančne vyššom súde.

6. Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že krajský súd rozhodol bez toho, aby jej kasačné rozhodnutie dovolacieho súdu v jej veci zaslal na vyjadrenie či vedomie. Do dnešného dňa ním nedisponuje, našla ho len na webovej stránke v anonymizovanej podobe. Namieta, že bol porušený procesný postup podľa § 454 CSP, v zmysle ktorého súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, doručí rozhodnutie o dovolaní, ak ho nedoručí dovolací súd priamo. Považuje za nezmysel, že odvolací súd údajne nevedel preveriť, či sú žalovaní naďalej spoluvlastníkmi dotknutých nehnuteľností. Na predmetnom liste vlastníctva je naďalej vyznačená plomba o prerušenom vklade konaní (V 2983/2024) a ďalšia plomba (Z 2758/2024) o výmazu sudcovského záložného práva Z 1494/2020 zapísaného v prospech [REDAKOVANÉ], ktorá bola žalovanými uspokojená. Predmetný list vlastníctva sťažovateľka doručila súdu prvej inštancie v prílohe svojho vyjadrenia z 25. februára 2025 v pokračujúcom konaní (sp. zn. 8C/23/2023).

7. Sťažovateľka argumentuje, že pokiaľ by súd prvej inštancie vydal uznesenie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia, príslušný odbor katastra by podľa § 41 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov musel najskôr rozhodnúť o podanom návrhu na vklad, v dôsledku čoho by došlo k zmene vlastníkov dotknutých nehnuteľností, teda nové uznesenie súdu prvej inštancie by bolo nevykonateľné a sudcovské

záložné právo by nevzniklo. Zároveň by došlo k strate poradia zápisov, keďže by sa zapísalo už skôr navrhnuté záložné právo banky (hypotekárny úver). Rovnako považuje za ničím nepodložený a nepreskúmateľný záväzný právny názor odvolacieho súdu, aby súd prvej inštancie zisťoval pasívnu legitímáciu v spore k všetkým nehnuteľnostiam, či sú splnené podmienky na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, či sťažovateľka osvedčila, že existuje obava, že exekúcia bude ohrozená, a zohľadnil aj zásadu primeranosti zásahu do majetkových pomerov všetkých žalovaných, pričom musí svoje rozhodnutie správne a dostatočne odôvodniť. Podľa sťažovateľky nie je zrejmé, z akých dôvodov uvedené nariadil súd prvej inštancie. Zastáva názor, že vydaním napadnutého uznesenia došlo k odopretiu spravodlivosti, napadnuté uznesenie je v rozpore s princípmi právneho štátu.

8. Pokiaľ ústavný súd napadnuté uznesenie nezruší, toto uznesenie odvolacieho súdu napomôže žalovaným, aby mohli dokončiť prevod sporných nehnuteľností, čím zároveň znemožňuje uspokojenie pohľadávok sťažovateľky z nehnuteľností, ku ktorým ich návrh na zabezpečenie smeruje.

9. Namietané porušenie procesných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru vyvodzuje z porušenia povinnosti doručiť dovolacie rozhodnutie, z dôvodu arbitrárnosti a ústavnej neudržateľnosti záverov, ktoré viedli krajský súd k zrušeniu uznesenia súdu prvej inštancie. Pokiaľ ide o namietané porušenie hmotných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, sťažovateľka ich porušenie odôvodňuje účinkami a následkami napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré jej sťažuje, ak nie rovno znemožní uspokojenie svojich pohľadávok z majetku žalovaných, ktorí sa dlhodobo a systematicky snažia vyhnúť úhrade pohľadávok sťažovateľky.

10. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 172/2025-20 z 26. marca 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v časti vymedzenej jej výrokom, vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol. Zároveň rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia do rozhodnutia vo veci samej podľa § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Následne ústavný súd písomne upovedomil zúčastnenú osobu (žalovaných v napadnutom konaní) o ich práve vyjadriť sa k prijatej ústavnej sťažnosti.

II.

Vyjadrenie krajského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie krajského súdu:

12. Vyjadrenie sp zn. 1SprV/104/2025 z 8. apríla 2025 bolo ústavnému súdu doručené 14. apríla 2025 spolu s dotknutým zberným súdnym spisom. Krajský súd vo svojom vyjadrení odkázal na vyjadrenie zákonnej sudkyne, s ktorým sa stotožnil.

13. Zákonná sudkyňa v podstatnom vo vzťahu k namietaným právam hmotnej povahy (vlastníť majetok) po citácii rozhodnutí ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva uviedla, že krajský súd bol toho názoru, že „žalobca do rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým zrušil uznesenie

prvoinštančného súdu, nepreukázal existenciu pohľadávky, na zabezpečenie ktorej by bolo potrebné zriadiť záložné právo tak, ako žiadal svojim návrhom. V danom spore sa žalobca domáha zriadenia v jeho prospech záložných práv na nehnuteľnostiach vo vlastníctve všetkých žalovaných i nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovanej v 1. rade na zabezpečenie svojich pohľadávok spočívajúcich v úrokoch z omeškania a zmluvnej pokuty, ktoré si sám vo svojom návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia vyčísľil z istín, ktoré sú vymáhané v exekučných konaniach (sp. zn. 13692/2009 a sp. zn. EX 977/2010). Sám žalobca dokonca uviedol v konaní, že k žiadnej z pohľadávok, pre ktoré prvoinštančný súd zriadil záložné právo neexistuje exekučný titul, na základe ktorého by mohla byť vedená exekúcia, keď ani vo svojom návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia netvrdil, že by k pohľadávkam na úroky z omeškania a zmluvnú pokutu existoval exekučný titul. Navyše, od rozhodnutia súdu prvej inštancie, malo prísť zo strany všetkých žalovaných k úhrade istín, z ktorých si žalobca vyčísľil úroky z omeškania a zmluvnú pokutu a zmeny vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ku ktorým žiadal zriadiť záložné právo. Aj vzhľadom k tejto skutočnosti, nebolo v čase rozhodnutia odvolacieho súdu predmetným uznesením zrejmé, či sú všetci žalovaní pasívne vecne legitimovaní, čo bol jeden z dôvodov na zrušenie rozhodnutia prvoinštančného súdu. Ďalším dôvodom bolo, či boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, teda či žalobca osvedčil, že existuje obava, že exekúcia bude ohrozená s prihliadnutím na zásadu primeranosti zásahu do majetkových pomerov všetkých žalovaných. Vzhľadom k absencii pohľadávky sťažovateľky, ktorá by bola judikovaná, nie je možné, aby právo sťažovateľky vlastniť majetok bolo porušené.“. V nadväznosti na to bola toho názoru, že krajský súd v posudzovanej veci svoje rozhodnutie náležite odôvodnil a „postupoval tak, ako vo všetkých iných veciach, s maximálnou zodpovednosťou, pokorou k právu“. Dal do pozornosti, že „v danom spore súd prvej inštancie znova rozhodol o návrhu žalobcu (sťažovateľky) na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia po tom, ako odvolací súd zrušil jeho prvé rozhodnutie tak, že uznesením zo dňa 19. 3. 2025, č. k. 8C 23/2023-652, zriadil v prospech žalobcu záložné právo v zmysle výrokov II. a III. tohto uznesenia“. V závere vyjadril názor, že napadnutým uznesením nedošlo k porušeniu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

II.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

14. Spomedzi zúčastnených osôb využila svoje právo vyjadriť sa k prijatej sťažnosti [REDAKOVANÉ]. Vo svojom vyjadrení doručenom 3. apríla 2025 dala do pozornosti, že sťažovateľka dodnes nedisponuje rozhodnutím o jej tvrdenom nároku na úrok z omeškania zo zmluvy o dielo z roku 2009 a snaží sa žalovaných dedičov dotlačiť k mimosúdnej dohode bez prieskumu prípadného premlčania alebo spotrebiteľského charakteru uvedených nárokov v súdnom konaní. Bola toho názoru, že ide o šikanu zo strany sťažovateľky. Rovnako ako krajský súd, v podstatnom upozornila na existenciu už nového rozhodnutia súdu prvej inštancie o návrhu sťažovateľky.

II.3. Replika sťažovateľky:

15. Sťažovateľka sa k doručenému stanovisku krajského súdu a zúčastnenej osoby vyjadrila podaním doručeným 8. mája 2025. V podstatnom v reakcii na tvrdenia súdu vo vyjadrení k sťažnosti vyjadrila nesúhlas s názorom krajského súdu, že nemohlo dôjsť k porušeniu jej práva vlastniť majetok, argumentujúc povahou a základom svojej pohľadávky, ktoré v súčasnosti sú predmetom dvoch súdnych konaní. Poprela tvrdenia krajského súdu, že došlo k prevodu

nehnuteľnosti, uvedené sťažovateľka nikde netvrdila, naopak, poukazovala na to, že bol podaný návrh na vklad a na predmetnom liste vlastníctva je vyznačená plomba. Tieto sťažovateľkou uvádzané skutočnosti správne vyhodnotil dovolací súd, ktorý vyhovel návrhu sťažovateľky na odklad právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia krajského súdu. K nemožnosti overenia údajov z katastra nehnuteľností sťažovateľka uviedla, že po doručení napadnutého uznesenia si na príslušnom katastri zabezpečila list vlastníctva, preto tento argument krajského súdu považovala za zjavne účelový, keďže krajský súd sa ani len nepokúsil zadovážiť si príslušný list vlastníctva. V tejto súvislosti dodala, že po opätovnom nariadení neodkladného opatrenia objektívne nebude možné ho zapísať do katastra nehnuteľností z dôvodu priority zápisov v súvislosti s prebiehajúcim vkladovým konaním. Sťažovateľka k vyjadreniu zúčastnenej osoby uviedla, že zásadne nesúhlasí s tvrdením, že ide o šikanózne konanie z jej strany, naopak, uviedla, že išlo o šikanu zo strany poručiteľa a následne jeho dedičov, ktorí zdedili majetok vo väčšom rozsahu, ako boli dlhy poručiteľa. K mimosúdnyh rokovaniam uviedla, že dedičia jej podsúvali neoverené informácie o dlhoch poručiteľa, ktoré museli zaplatiť, na účel oddialenia a zníženia ich dlhu.

16. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a aplikácia zákonných ustanovení zo strany všeobecných súdov musí byť v súlade s účelom tohto základného práva, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania.

18. Ústavný súd pripomína, že arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

19. Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci. Z týchto hľadísk preto ústavný súd posudzoval aj sťažovateľkou napadnuté rozhodnutie okresného súdu.

20. Ústavný súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky je dôvodná. Vo veci konajúci súd zlyhal pri poskytovaní súdnej ochrany, v dôsledku čoho došlo k neprípustnému zásahu do označených práv sťažovateľky.

21. Krajský súd vo svojom stanovisku zotrval na názore, že napadnuté uznesenie je dostatočne a racionálne odôvodnené, že reflektuje na rozhodné skutočnosti veci, preto z nich plynúce závery nemožno považovať za arbitrárne. Ako argument zopakoval, že sťažovateľka nedisponuje exekučným titulom k pohľadávkam, ktoré mali byť zabezpečené navrhovaným zabezpečovacím

opatrením. Ďalším argumentom malo byť tvrdenie, že zo strany žalovaných došlo k splateniu istín, z ktorých si žalobca vyčísľil úroky z omeškania a zmluvnú pokutu a k zmene vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ku ktorým žiadal zriadiť záložné právo, preto nebolo zrejmé, či všetci žalovaní sú ešte pasívne legitimovaní. Ďalším argumentom krajského súdu mal byť názor, že sťažovateľka neosvedčila, že existuje obava, že exekúcia bude ohrozená s prihliadnutím na zásadu primeranosti zásahu do majetkových pomerov všetkých žalovaných.

22. Ústavný súd k argumentu, že sťažovateľka dosiaľ nedisponuje exekučným titulom vo vzťahu k pohľadávkam, uvádza, že tento argument je irelevantný, keďže už ako ústavný súd, tak aj najvyšší súd k problematike uviedol, že prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia je možné zabezpečiť aj nejudikovanú pohľadávku, dokonca aj budúcu pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti. Z hľadiska predpokladov na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je podstatné osvedčenie existencie konkrétnej pohľadávky, nie to, či je judikovaná. Z nesporných skutočností je zrejmé, že istina ako základ existencie tvrdenej pohľadávky (jej príslušenstvo) bola nepochybne judikovaná a aj vymožená. Sťažovateľka svoj nárok na príslušenstvo z judikovanej pohľadávky vyvodzovala zo zmluvného dojednania (zmluvná pokuta) a zákona (úroky z omeškania). Z uvedeného dôvodu neobstojí ani argument, že bolo sporným, či sťažovateľka osvedčila existenciu pohľadávky, ktorej mala byť poskytnutá ochrana prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia. Pokiaľ ide o existenciu obavy, že exekúcia pohľadávky bude ohrozená, ústavný súd poukazuje na nespornú skutočnosť, že žalovaní ako vlastníci (dedičia poručiteľ'a) nehnuteľnosti uzavreli zmluvu o prevode vlastníckeho práva k predmetu, ktorým mala byť pohľadávka sťažovateľky zabezpečená, a aj podali návrh na vklad na príslušný kataster nehnuteľností. Následne uhradili dlhy poručiteľ'a (istinu, ako aj ďalšie jeho dlhy), pričom sa so sťažovateľkou mimosúdne nedohodli na urovaní jej pohľadávky. Argument krajského súdu, že v čase svojho rozhodovania nevedel overiť, či v katastri bol povolený vklad k predmetným nehnuteľnostiam z dôvodu nefunkčnosti katastra, vyznieva cynicky a alibisticky, keďže krajskému súdu nič nebránilo vyžiadať si od príslušnej správy katastra uvedenú informáciu. Navyše, nefunkčnosť katastra nehnuteľností v žiadnom prípade nemohla byť legitimným právnym dôvodom na zrušenie uznesenia súdu prvej inštancie, a to najmä v kontexte skutočnosti, že zrušením nariadeného zabezpečovacieho opatrenia súdom prvej inštancie dôjde k strate poradia zápisov v katastri nehnuteľností a prípadne aj k znemožneniu poskytnúť ochranu pohľadávky sťažovateľky prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia (strata pasívnej legitimácie v konaní o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia žalovaných ako vlastníkov nehnuteľnosti v prípade povolenia vkladu), čoho si krajský súd musel byť vedomý. Krajským súdom uvedené dôvody zrušenia uznesenia súdu prvej inštancie v napadnutom uznesení neobstoja, možno ich považovať za arbitrárne, nelogické, a preto aj ústavne neudržateľné.

23. Takisto neobstojí argument krajského súdu o tom, že okresný súd vyhovel ďalšiemu návrhu sťažovateľky na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Táto skutočnosť neznamena, že napadnutým uznesením nedošlo k porušeniu základných práv sťažovateľky (preto ju ústavný súd osobitne neskúmal). Uvedenú skutočnosť zohľadní krajský súd pri opätovnom prejednaní veci.

24. Pre komplexnejší pohľad a ako reakciu na vyjadrenie zúčastnenej osoby ústavný súd poznamenáva, že v prípade spotrebiteľskej povahy dotknutého zmluvného vzťahu na vec a opodstatnenosť pohľadávky dopadá povinnosť súdov *ex offio* prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok vrátane primeranosti kumulatívneho pôsobenia uložených sankcií (zmluvná

pokuta, úrok z omeškania), (porov. rozsudok z 21. 4. 2016, C-377/14, Radlinger a Radlingerová, ECLI:EU:C:2016:283), avšak primárne v konaní o merite.

25. Samostatným, ďalším dôvodom porušenia práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces napadnutým uznesením je procesné pochybenie krajského súdu pred vydaním napadnutého uznesenia, ktorý nedoručením dovolacieho rozhodnutia (§ 454 CSP) nedal možnosť sťažovateľke a žalovaným uplatniť svoje práva prostredníctvom prípadného vyjadrenia k nemu. Vychádzajúc z uvedeného, ústavne neudržateľného odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu a jeho procesného postupu, ústavný súd dospel k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením (bod 1 výroku nálezu).

26. Okolnosti vydania a dôsledky napadnutého uznesenia zároveň vedú ústavný súd k záveru o neprípustnom zásahu do práv sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 listiny, keďže krajský súd odoprel súdnu ochranu majetkovému právu sťažovateľky (bod 1 výroku nálezu).

27. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie (bod 2 výroku nálezu).

28. V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

IV.

Finančné zadosťučinenie

29. Sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov navrhla priznať finančné zadosťučinenie 5 000 eur. Vzhľadom na to, že ústavný súd v tejto časti sťažnosť odmietol ešte v rámci predbežného prerokovania, zanikol predpoklad priznania finančného zadosťučinenia z tohto dôvodu. Pokiaľ však sťažovateľka v sťažnosti svoj návrh na priznanie finančného zadosťučinenia odôvodnila opakovaným vydaním arbitrárneho uznesenia o zabezpečovacom opatrení krajským súdom (prvé z nich bolo zrušené najvyšším súdom v rámci dovolania, pozn.), ústavný súd dospel k záveru, že priznanie finančného zadosťučinenia je v okolnostiach veci možné a dôvodné. V dôsledku arbitrárneho rozhodovania krajského nepochybne došlo k predĺženiu napadnutého konania, pričom v okolnosti veci nie je účelné, aby sa po doručení tohto nálezu sťažovateľka opakovane obrátila na ústavný súd s novou sťažnosťou vo veci porušenia svojich práv na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

30. Ústavný súd preto, vychádzajúc z faktu, že i) sťažovateľka svoj návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia doručila súdu prvej inštancie 28. júna 2023, a skutočnosti, že ii) dvakrát došlo k zrušeniu rozhodnutia krajského súdu v napadnutom konaní z dôvodu arbitrárnosti jeho rozhodnutí, považoval za dôvodné priznanie 2 000 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadosťučinenie za opakované porušenie práv sťažovateľky svojvoľným rozhodovaním krajského súdu (bod 3 výroku nálezu).

V.
Trovy konania

31. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

32. Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky pozostávajúcu z odmeny advokáta za tri úkony právnej služby. Za tri úkony uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a stanovisko) patrí odmena v sume trikrát po 371 eur a režijný paušál v sume trikrát po 14,84 eur.

33. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, keďže právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto dane. Ústavný súd tak v súhrne priznal náhradu trov konania 1 423,75 eur (bod 4 výroku nálezu).

34. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

35. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu